

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 235 M.

CONCURS.

Consistorul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania publică concurs pentru cinci (5) burse (stipendii) de câte 1000 coroane din fundațiunea *Ioan și Maria Trandafil*, și anume: patru pentru arhidieceza Transilvaniei și unul pentru dieceza Caransebeș, cu termen până la 1/14 August a. c.

Concurenții, cari în temeiul actului fundațional, pot fi studenți universitari de orice facultate, ori academiciști, sau elevi din clasele superioare ale institutelor secundare (medii) din patrie, au a produce documentele următoare:

1. Extras de botez, provăzut cu adeverința separată din partea preotului local, că respectivul aparține și acum bisericii ortodoxe române.

2. Testimoniu școlastic de pe anul precedent 1916/17 cu nota generală eminent.

3. Atestat de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de preotul local, ori de protopresbiterul concernent, despre starea socială și materială a părinților, precum și a concurentului.

4. Declarația concurentului, dacă mai are ceva ajutor ori stipendiu, cât și de unde?

5. Cererile astfel instruite vor fi a se adresa și trimite Consistorului mitropolitan ortodox român până la termenul fixat.

Oradea-mare (Nagyvárad), la 29 Maiu (11 Iunie) 1917.

Consistorul mitropolitan.

Noul guvern ungar.

Sibiiu, 18 Iunie n.

În sfârșit putem anunța cetitorilor ziarului nostru, că noul guvern al țării, chemat să introducă reforme mari în patria noastră, — reforme dorite și de țară și de Coroană, — e format, și a depus jurământul de fidelitate în mâinile Maestății Sale, Regelui Carol, în palatul regal din Buda, căci în scopul acesta Maiestatea Sa a venit la Budapesta și nu a pretins, ca noi săi sfetnici să facă drumul la Viena.

Contele *Eszterházy Móritz* a plecat cu lista membrilor guvernului său încă Mercuri seara la Viena, și Joi după amiază a fost primit în lungă audiență din partea Monarhului, care a acceptat lista prezentată și s'a învoit, ca guvernul ungar să fie compus după cum urmează:

Ministru-prezident: contele *Eszterházy Móritz*.

Ministru de honvezi: *Alesandru Szurmay*, general de divizie.

Ministru pe lângă Maiestatea Sa: contele *Battyány Tivadar*.

Ministru de interne: *Ugron Gábor*, fost comite suprem, deputat dietal.

Ministru de finanțe: *Dr. Gustav*

Gratz, șef de secție în ministerul de externe.

Ministru de comerț: contele *Serényi Béla*, fost ministru.

Ministru de agricultură: *Mezőssy Béla*, fost secretar de stat.

Ministru de culte și instrucțiune publică: contele *Apponyi Albert*, fost ministru la acelaș resort.

Ministru de justiție: *Dr. Vázsonyi Vilmos*, deputat dietal; și

Ministru al Croației: contele *Zichy Aladár*, fost ministru și în guvernul coaliției.

Cățiva dintre miniștri au primit portofoliile numai în mod provisoriu, până va vota dieta legea despre înmulțirea numărului miniștrilor, când apoi vor trece la resorturile destinate pe seama lor, iar locurile goale vor fi umplute cu alții. E vorba să se creeze încă cinci ministere: al comunicației, al sănătății publice, al îngrijirii sociale, al dreptului electoral, și al prefacerilor de după război.

Joi seara contele *Eszterházy Móritz* a plecat acasă dela Viena, ca noul ministru-prezident al țării și cu lista încuviințată a cabinetului său. Vineri dimineața a sosit apoi Maiestatea Sa, Regele la Budapesta, și înainte de amiază s'a prezentat vechiul guvern, sub conducerea contelui *Tisza*, în audiență de adio, iar după amiază, la orele două și jumătate, a fost primit la palat noul guvern, pentru a depune jurământul. Întâi l'a prestat domnul ministru-prezident singur, apoi ceilalți membri ai cabinetului, împreună.

După punerea jurământului miniștrii au fost primiți în audiență particulară din partea Monarhului, iar la orele 4 s'au întrunit în consiliu, pentru a lua dispozițiunile necesare în chestiile urgente dela ordinea zilei. Se afirmă, că în consiliu a fost vorba și despre *censură* și că s'ar fi decis ștergerea ei, rămânând supuse censurei numai chestiile curat militare. În fața parlamentului noul guvern se va prezenta Joi, în 21 Iunie n., când se întrunește de nou dieta și cu ocaziunea aceasta își va espune contele *Eszterházy Móritz* programul de muncă, al său, și al colegilor săi.

Vineri seara a apărut în Budapesta monitorul oficial ungar în ediție specială, cu toate autografele preafinalte, referitoare la dispensarea miniștrilor vechi dela conducerea afacerilor și la numirea noilor miniștri. Toți miniștrii vechi au primit distincții înalte, iar contelui *Tisza* Maiestatea Sa îi mulțumește în termeni foarte călduroși pentru serviciile mari și prețioase aduse tronului și patriei în vremi grele. Seara la orele șase Maiestatea Sa a plecat din Budapesta la Viena, cu tren special de curte. La plecare, întocmai ca dimineața la sosire, masele mari de popor de pe stradele capitalei frumos pavoasate au făcut ovațiuni sgomotoase Monarhului... Și acum așteaptă, poporațiunea capitalei, ca și țara întreagă, programul guver-

nului, ca să vadă din el, ce-i promite, ce-i aduce, ce-i va da? Fie mult, fie puțin, — o dorință am avea, ca aceea ce se promite, să se și împlinească de astădată, pentru că am mai avut guverne, cari au venit la putere cu mari promisiuni, dar — nu s'au ținut de ele.

Wilson nu vrea pace. În cursul vorbirii rostite într-o mare întrunire publică a admoniat *Wilson*, presidentul statelor unite americane, pe americani, să nu dea ascultare și crezământ năzuințelor de pace ale germanilor, cari ar vrea să încheie acum războiul, după Germania și-a ajuns în mare parte scopurile de cucerire, iar voea de a cuceri nu i-a scăzut nici acum. Să se știe însă, că ajungerea scopurilor de război din partea Germaniei înseamnă subjugarea lumii întregi! Statele unite nu se poartă cu dușmănie față de poporul german, precum nici poporul german nu e dușman al americanilor, și poporul german nici n'a dorit și n'a voit războiul acesta, precum nici aceea n'a voit, ca și Statele Unite să fie silite să sângereze, ci toate acestea le-au făcut conducătorii militari ai Germaniei, cari au fost totodată și conducătorii monarhiei (austro-ungare)!... Pe acești conducători militari ar vrea deci domnul *Wilson* să-i bată, — dacă ar putea!

Statificarea instrucției publice.

La o judecatorie din capitala țării s'a întâmplat, că acusatul, deși locuiește de 26 de ani în Budapesta, n'a fost în stare să dea răspunsurile în limba maghiară, ci a trebuit să fie ascultat cu ajutorul unui tălmăci. O foaie din capitală e indignată rău, că în Budapesta poate să fie constatat un astfel de caz rușinător; și se întreabă, ce va fi oare pe alte locuri, unde mediul nu e unguresc, ci de altă naționalitate? Și mai rău, — răspundem noi, — acolo nici unul nu știe ungurește, de exemplu: în sate românești, ori slovacești. Dar îngrijoratul patriot dela ziarul cu pricina nu se mulțumește numai cu constatarea și vestejirea acestui caz unic și regretabil, că adevărat cineva locuiește de 26 de ani în Budapesta și nu știe ungurește, ci are la îndemână și leacul pentru vindecarea acestei cangrene. Școala trebuie statificată și instrucția trebuie maghiarisată! Atunci nu se va mai afla nime în Ungaria, care să nu știe ungurește!... Bine nene, zicem iarăși noi, nu sunt statificate oare școalele din Budapesta de mult, de mult, și nu e maghiarisată instrucția în Budapesta pe întreaga linie? Și totuși, trăesc și în Budapesta oameni, cari nu știu ungurește și cari în curs de 26 de ani nu au simțit necesitatea să învețe limba ungurească?... Vei înțelege deci, că totuși alta trebuie să fie pricina faptului care-ți face îngrijorare și supărare, nu școala?...

Din Grecia subjugată.

Știrea telegrafică despre renunțarea la tron a regelui *Constantin* din Grecia, se confirmă. E fapt împlinit. Comisarul suprem al antantelor, *Jonnart*, care are la dispoziție și trupe suficiente: engleze, franceze și italiene, a trimis o scrisoare guvernului grecesc, în care a pretins, ca regele *Constantin* să abdică de tron, iar ministrul president *Zaimis*, după ținerea unui consiliu de coroană, i-a răspuns, că regele *Constantin* s'a decis, și de astădată, ca totdeauna, numai să excludă în interesul Greciei, să-și părăsească țara, împreună cu moștenitorul de tron, și a designat de urmaș pe tron pe principele *Alexandru*, al doilea fiu al său. Regele *Constantin* a și plecat apoi din Atena, cu moștenitorul de tron, iar tânărul rege *Alexandru* a depus jurământul pe consti-

tuția țării, după care act guvernului presdat de *Zaimis* și-a înaintat demisia. Se așteaptă acum sosirea lui *Venizelos* în Atena, pentru a fi încredințat el cu formarea noului cabinet grecesc, din oameni de încredere pentru antantă, care se poate mândri cu faptul, că a intrat și Grecia în apele ei, firește, de silă, nu de voie bună. Credincioșii regelui *Constantin* l-au sfătuit să nu abdică și să le permită să-i apere tronul cu arma, dar regele *Constantin* le-a spus, că nu voiește, ca pentru el să se verse sânge grecesc, fie și numai un strop!... Om mare în zile grele!

Din senatul imperial austriac.

— Ședința din 12 Iunie. —

Noul regulament de casă al senatului imperial austriac a fost sancționat și publicat în foaia oficială dela Viena, și astfel ședința din 12 Iunie n. a senatului, — prima ședință meritorică, — s'a ținut cu aplicarea noului regulament. Față de ședința s'a manifestat viu interes. Sala de ședințe era plină și erau îndesate și galeriile. În loja diplomaților ocupase loc și contele *Czernin*, ministrul de externe al monarhiei noastre.

Presidentul *Dr. Gross*, deschizând ședința face comunicarea, că regulamentul de casă, modificat, a fost sancționat. Își exprimă părerea, că deși modificarea s'a făcut în mijlocul unor frecări, — parlamentul, prin conclusele luate, și-a exprimat totuși voința de a trăi și munci. — Speră, că senatul în fața noului regulament de casă va fi just față de sine, față de stat și față de popoarele statului. Se intră apoi în ordinea de zi. Se dă citire proiectului de lege despre *budgetul provizoriu*, făcându-se întâi alegerea comisiunilor diferite ale senatului.

Se dă acum cuvântul prim-ministrului, contelui *Clam-Martinic*, care rostește vorbirea de program al guvernului său. A spus următoarele:

«Înaltă casă! Într'un moment, pentru a cărui mare seriozitate istorică și pentru a cărui povară limba noastră nu are cuvânt destul de pregnant, s'a întrunit înalta casă a deputaților, urmând invitării M. Sale, pentru a-și începe desbaterile. Când vă rugăm, stimați domni, de sprijinul D-voastre, vă asigurăm totodată, că guvernul va face tot, ca să contribuie și din partea sa la aceea, ca sesiunea reichsratului să fie patriei noastre iubite, în acest ceas serios, sprijin puternic, iar poporațiunii, în aceste vremi grele, ajutor și mângâiere. Aproape trei ani de groasă și sângeroasă încăerare zac îndărătul nostru. Cel mai îngrozitor război al istoriei universale a reclamat jertfe nenumărate. Cu adâncă și sguđuitoare jale ne gândim la mii, cari și-au părăsit viața, cari și-au jertfit sănătatea pentru cea mai sfântă onoare a patriei noastre și pentru existența acesteia. Toate lacrimile cari au curs și mai curg pentru toți scumpii, ale căror morminte formează, cu începere dela mocirlele dela nord, trecând peste toate țările și peste toți munții, până la țărmurile Albaniei, un cimiter mare militar, — n'au fost vărsate înzadar. Monarhia noastră veche, preaiubită, e astăzi, după treizeci și patru de luni de război, mai tare decât mai înainte! Și-a serbat deșteptarea din letargie și din certele interne, și această deșteptare și recunoaștere de sine avem să o mulțumim glorioasei și splendidei noastre armate, (Aprobări și aplause), acestui zid de bronz, de care se sparg toate asalturile dușmanilor. Aceea ce a prestat eroica noastră armată în curs de 34 de luni de război, ca curaj desprețuit de moarte, ca perseverență și credință soldățească, isvorată din iubire de patrie, va fi povestit de multe generații viitoare, iar medaliile de vitejie și ordurile militare vor forma, în palate și în colibe, dovada aducătoare aminte a vremilor grele dar mari, că popoarele Austriei înarmate au salvat

existența patriei lor! Iar tuturor celor ce afară, în tranșee, formează zidul tare și neînvinș, fie permis și guvernului să le trimită astăzi un salut cald de mulțumitoare și credincioasă aducere aminte. (Aprobări și aplause). Și tot așa vrem să ne aducem aminte cu mulțumită de toți aceia, cari neclătiți și cu admirabilă indulgență au suferit toate ce le-a oferit războiul, ca dureri, sarcini și lipsuri, să mulțumim tuturor aceloră, cari în dosul războiului, neobosiți în muncă, au făcut posibilă trecerea prin criza economică, și au dat armatei aceea ce îi trebuia. În firma încredere în zidul de neînvinș al apărătorilor noștri privim cu capul ridicat, cu mândrie și cu deplină încredere în viitor.

Înaltă casă! Guvernul ajunge astăzi pentru prima dată să iee cuvântul, în momentul în care începeți desbaterile asupra bugetului provizoriu. Permiteți, ca la începutul espunerilor mele să vă recomand bugetul provizoriu binevoitoarei D-voastre aprecieri și votări. Pe când cu privire la situația externă și la prospectele și posibilitățile provocării unei păci onorifice, mă provoc numai la aceea, ce a spus preînaltul cuvânt de tron, fie-mi permis, ca despre politica internă și în chestiile sociale și economice, să spun câteva cuvinte.

Înaltă casă! O perioadă lungă de pace a trebuit să lase în conștiința publică îndărăt importanța principiară, pe care o are forța, încheierea și facultatea de acțiune a complexului de stat pentru toate părțile sale, ba și pentru fiecare cetățean singuratic de stat. Năzuințele particulariste și naționale s'au vârat înainte, și-și căutau realizarea, cu o impetuositate, care desconsidera tot mai mult necesitățile întregului. Fără orientare cu privire la unitatea mai înaltă, în ale cărei cadre pot să fie aduse în consonanță, au ajuns ele apoi între olaltă în contrast brusc. În loc de a se promova reciproc, spre a întări întregul, au neutralizat forțele politice interne. Între aspecte de acestea a ajuns la încheiere sesiunea ultimă a reichsratului. De atunci războiul mondial a scormonit pasiunile naționale din adâncurile lor și schimbarea aceasta vibrează în dispozițiile din singuraticile părți ale casei, și se simțesc din șirul de declarațiuni, cari au fost făcute în ședința de deschidere. Din această legătură de idei e de înțeles, că și de astădată au fost înșirate dorințe separate naționale și de autonomie, și ar fi fost de înțeles, dacă acestea se manifestau cu vehemență și unilateralitate și mai mare ca de comun. Învățătura războiului acestuia e însă alta, cu tot dreptul. Popoarele Austriei nu și-au reprezentat în nici un moment al istoriei nedespărțitei lor aparțineri la olaltă cu mai mare putere, n'au putut să desvolte încheigata lor voință de stat, glorioasa lor forță de apărare și de atacare, cu mai elementară putere, ca în lupta mondială din zilele noastre! (Aprobări). Temeliile sigure ale imperiului, eșite spre norocire neștirbite din confusiunile politice ale anilor din urmă, s'au dovedit a fi stâlpi neclătiți pentru o abundență de putere, fără păreche, admirată de amici și de dușmani. Ne stă înainte vremea, în care națiunile lumii, dându-și socoteală despre grozăvia pustiirilor, vor presta tot ce pot într-o emulație mondială, pentru posibilitățile desvoltării pacifice din viitor. Așa de tare, cum a fost Austria în acest război, și cum e, trebuie să rămână ea și în pace, dacă e să nu tragă scurta în acea

luptă da emulație. Numai o ființă de stat încheigată, plină de putere, sănătoasă, va putea corespunde în mod durabil, pretenșiunilor din viitor. De aceea, nu e permis să fie clătinate temeliile acelea pe deplin validitate. Guvernul trebuie înainte de toate să protesteze categoric în contra discutiilor astorfel de aparțineri politice, cari cad în sfera de competență a domnitorilor puterilor aliate, ori a statului celui alt din monarhie. (Aprobări).

Dacă în seria de declarațiuni, făcute în ședința de deschidere, mărturisirea aparținerei la stat nu s'a scos la iveală în forma clară, pe care am sperat-o, după aproape trei ani de război și în ceasul, în care parlamentul, după o descopiere de mai mulți ani, s'a întrunit de nou, — motivul poate că e de căutat în starea de agitație națională, pe care am amintit-o mai înainte. Dacă ar fi altcum, cred că popoarele Austriei n'ar înțelege lucrul (Aprobări) și înainte de toate nu l'ar înțelege aceia, cari fără deosebire de naționalitate își varsă sângele inimii la fronturi pentru Austria. (Aprobări. Aplause).

Chiar și dorințele departe mergătoare naționale din viitor sunt a se atribui acestor dispozițiuni și în ele sunt de căutat motivele greutății de a se afla calea, ca la năzuințele de a se face aplanarea necesară între parte și întreg, să fie considerat întregul. Dar la prima vedere s'a arătat, că programele auzite aici, chiar și pentru aceea nu pot fi realizate lângă olaltă, pentru că se combat reciproc, pentru că stau în contrast între olaltă. Pentru delăturarea stărilor de lucruri, cari din o parte sunt prezentate ca unele cari au trebuință de a fi schimbate, se fac propuneri, cari pentru ceeaaltă parte creiază raporturi cu mult mai insuportabile, iar popoarele Austriei ar trebui, dacă își urcă dorințele în așa măsură și ar încerca să le realizeze în o astfel de formă, să-și mistue forțele în lupte nesfârșite și lipsite de prospecte. (Aprobări).

Raporturile speciale de așezare între semințele de popoare și frânturile de popoare, cari locuiesc în centrul intern al Europei, au dus cu necesitate la formarea ființei noastre de stat. Și istoria a produs în războiul acesta, între condițiile cele mai serioase, *proba* despre direcția creării ei. Acesta e un fapt, care nu poate fi trecut cu vederea, dacă vrem să medităm după principiile politice reale asupra posibilităților de desvoltare, și care impune popoarelor, cari în interiorul acestei ființe de stat și-au aflat apărarea și asigurarea existenței naționale, o renunțare la suprema participare națională. În locul acelor programe, cari nu țin cont de trebuințele totalități și prin contrastele dintre olaltă nu sunt capabile de a fi realizate, vă ofere guvernul un alt program, care la tot cazul se deosebește de ele, în mare măsură, dar care poate totuși concentra în sine tot ce propunerile acelea conțin cu privire la adevăratele trebuințe ale poporului, la aceea ce e corespunzător, realizabil, real, aducându-le în consonanță.

Programul acesta vă arată în locul lucrurilor clătinate, lucruri solide, în locul părților, întregul, în locul unei formațiuni de stat neguroasă, plutitoare, statul adevărat, probat, puternic. Nu se poate acoperi cu idealele, cari năzuiesc în direcții contrare, dar e o realitate pipăibilă, ceva

comun, iubit de toți dintre D-voastră, pe lângă toate cuvintele amare, rostite în casa aceasta, iubit din adâncul inimii, nu cu în-suflețirea exaltațiunei naționale, dar cu iubirea, cu încrederea devotată și mulțumitoare a fiilor! (Aprobări și aplause. Contraziceri la Cehi.)

Programul guvernului e acesta: **Austria!** (Aprobări și aplause sgomotoase). Austria, așa cum a devenit și a crescut ea în glorioasa ei desvoltare istorică! Austria, așa cum și-a aflat ea de nou în războiul acesta conștiința forțelor nedestructibile. Austria, care în pline sentimente de viață, e pe calea de a deveni factor puternic în desvoltarea economică și socială a lumii în viitor. Austria, ca venerabilă, superbă, sigură și vecinică fortăreață a popoarelor ei! Guvernul nu poate deci permite nici odată, ca probele ei fundamentale să fie clătinate de mâni ușurate.

Când însă pentru experimentări constituționale nu e de căpătat, — nu desconsideră guvernul necesitatea unei aranjări corespunzătoare și organice a forme existente. E fapt, că constituția, din momentul intrării ei în vigoare, n'a provocat niciodată mulțumire deplină. Ea a inițiat corect deslegarea problemei austriace, dar pentru particularități n'a aflat încă în toate cuvântul de încheiere. Curente schimbăcioase au căutat zadarnic scopul în lucruri estreme, în centralizare, în autonomism. Chiar și speranțele legate în privința aceasta de largirea străbătătoare a dreptului electoral, n'au fost împlinite pe deplin. Pe când adecă tocmai la desvoltarea constituției, într-o ființă comună națională istorică, înainte de toate despre aceea e vorba, de a stabili participarea crescândă a păturilor sociale la împreună determinarea asupra lucrurilor publice, — fiecare etapă a acestei înaintări făcea necesară neconținut cearta națională. Și fiecare formulă, care regula de nou raporturile singuraticului față de totalitate, trebuia să aducă regularea aceasta totodată în consonanță și cu particularitățile structurii noastre istorice și naționale. O constituție bună în Austria nu are numai să facă împărțirea puterii politice într-o formă corespunzătoare situației de desvoltare socială și culturală, ci înainte de toate să poarte de grijă, ca totalitatea și părțile ei, statul și popoarele, *să-și de reciproc aceea de ce au trebuință*. (În restul vorbirii prim-ministrul austriac s'a ocupat cu chestiile economiei de război, și cu ale îngrijirii sociale, precum și cu problemele alimentării populațiunii, espunând pe larg planurile și intențiunile guvernului, apoi a încheiat vorbirea astfel:)

«Înaltă casă! Ași eși din cadrele desbaterii de astăzi, dacă ași expune cu amănunțime abundența tuturor lucrurilor, cari sunt de creat prin cooperarea puterii executive și legislative. M'am mărginit să schitez numai direcțiile și scopurile, pe cari le avem înaintea ochilor, ideile fundamentale, de cari ne vom lăsa călăuziți la urmărirea lor. A înșira și a întregi unele altele se va putea și în decursul desbaterilor bugetare, căci se va oferi ocașia. Fiecare chestie mare, care se ivește în cadrele acestea generale, și în fața căreia ne pune vremea puternică, formează o problemă pentru sine, care poate să fie rezolvată numai prin munca devotată a parlamentului și a guvernului. (Aprobări). Dar trebuie să ne apucăm cu toată ener-

gia dornică de a crea de rezolvarea lor. Ele toate la olaltă formează *problema austriacă*, chestia mare și sacră, dela a cărei norocoasă rezolvare depinde existența patriei noastre, fericirea și puterea ei. (Aprobări vii.) Și trebuie să aflăm formula pentru deslegare, căci nu e o formulă de vrajă, chiar și dacă ar avea să deslege o fermecătură, care întrece toate visurile.

Ași dori ca în acest caz supraserios să nu folosesc, știe Dumnezeu, frase banale, să nu vorbesc în lozince, și așa vrea, ca în acest moment istoric, dela acest loc plin de răspundere, să-mi dau exprimare convingerilor mele celor mai intime astfel, că formula aceasta e de aflat în aceste cuvinte simple: *Să fim toți înainte de toate Austriaci!* (Aplause și aprobări vii. Intreruperi.) Mulți dintre noi au stat în tranșee: Germani, Cehi, Poloni, Ucraineni, Sloveni, Români, Sârbocroați, Italiani, toți împreună, și puștile lor s'au descărcat la fel de bine și bajonetele lor au fost la fel de ascuțite. (Aprobări vii.) Toți aveam un singur gând: *Austria!* (Aprobări. Intreruperi.) Permiteți să mai accentuez odată. Nu e de închipuit, ca aceiași oameni, cari apără hotarele Austriei în contra unei lumi de dușmani, până la ultima răsuflare, cu atâta însuflețire, ca oamenii aceștia să nu fie în stare să delăture și umbra certelor interne și să scoată patria noastră din certele de toate zilele ale națiunilor și partidelor, îndrumându-o spre un viitor fericit. (Aprobări și aplause.) Majoritatea oamenilor acestora e încă afară, pe câmp, în împlinirea cu credință a greii lor datorințe. Să grijim deci împreună, ca atunci, când vor veni acasă, să afle așezate pietrele fundamentale ale Austriei dorite de eroii noștri de afară în gândurile lor credincioase față de patrie, ale Austriei, al cărei chip îl au înaintea lor în multe ceasuri de groaznică serioșitate. (Aprobări și aplause lungi și vii. Ministrul prezident e felicitat din multe părți).

După vorbirea prim-ministrului, președintele senatului declară de deschisă discuția asupra ei. Iau cuvântul pe rând oratorii diferitelor partide din senat, pentru a-și precisa punctul de vedere față cu enunțările făcute în numele guvernului. A vorbit întâi cehul *Dr. Stransky*, care a regretat mult, că colegul său *Kramar* lipsește din sală (E condamnat. Red.) și că alți conșoși de principii au infundat temnițele. Speră, că va veni în curând vremea, când nime nu se va mai vârl între Rege și națiunea cehă. Cu privire la autonomia Galitiei a declarat oratorul, că într'un reichsrat, în care polonii nu ar mai întra în numărul de acuma, nu vor intra nici cehii. La noua organizare de lucruri cere să fie considerați și Slovaci (din Ungaria), un popor de trei milioane, înrudit cu poporul ceh. Cere reformarea monarhiei într-o comunitate de state libere, egal îndreptățite (după naționalități).

Deputatul *Dobernig* propune, ca la mesajul de tron să răspundă senatului cu o adresă. Pacea cu orice preț nu o dorește. Dacă se mai cer jertfe, vor fi aduse. Germanii din Austria trebuie să fie tari și să rămână aceea ce au fost totdeauna: stâlpi ai patriei!

Deputatul *Dr. Korofetz* începe vorbirea slovenește, dar o continuă nemțește. Dorește o pace grabnică. Nu recunoaște, că guvern, Austrie și germanism, ar fi lu-

FOIȘOARA.

Biserica armeană.

I. Intemeierea, desvoltarea, luptele, despărțirea ei de biserica grecească, sub influința rivalităților naționale.

(Urmare).

Peste un secol câmpul discordiei s'a lărgit. Arhiepiscopul Armeniei, Abraham, întruni (în anul 596) un sinod împotriva arhiepiscopului și a colegilor săi din Georgia, pentru a combate pretinsa lor eroare nestoriană și alipirea lor la sinodul din Chalcedon. Aci desbinarea de doctrină este sporită de ura națională, căci sinodul opri Armenilor ori-ce raport de înrudire și chiar de comerț cu Georgienii. Ce nenorocită intoleranță!

Să ne oprim un moment la aceste pagini triste din istoria bisericii armenie. Care sunt așadar cauzele și motivele despărțirii ei de biserica universală? Se amintesc dificultăți de comunicațiune, începând dela supunerea Armeniei sub un jug strein; dar sfântul Pavel, pus în legături, nu ne spune oare, că cuvântul lui Dumnezeu, și prin urmare credința, nu se leagă? (2 Timotei, II, 9). Acelaș apostol nu ne învață, că dragostea niciodată nu cade (1 Cor., XIII, 8), și că ea se întărește în nenorociri și este un izvor de mângăjere într-o nevoie? (Col. II, 2).

Să mărturisim cu umilință, că, dacă piedecile, care vin din opresiune, din cuceriri, slăbesc și modifică credința noastră, destramă legăturile dragostei dintre noi, aceasta însemnă că credința noastră nu-i nici destul de vie, nici destul de luminată; însemnă că dragostea noastră nu-i destul de firmă, nici destul de înflăcărată.

Creștinii celor dintâi trei veacuri, despărțiți unii de alții, prigoșiți, lipsiți de mijloacele de comunicațiune, au păstrat totuși unirea în ce privește dogmele, și raporturile cele mai frățeste. Biserica rusă a îndurat vreme de două veacuri jugul greu al cuceritorilor musulmani-tatari, cari i-au paralisat puterile, i-au împedecat desvoltarea; dar acești barbari n'au fost în stare să atingă curățenia credinței sale, și fidelitatea unirii și a alipirii către biserica catolică orientală, de unde îi veneau: lumina, ajutorul și comunitatea de rugăciuni.

Ceea ce a contribuit mai mult la despărțirea bisericii armenie de bisericile celelalte: grecească și georgiană, și de biserica universală, sunt rivalitățile naționale, prejudițiile locale, care au favorizat o tendință egoistă, contrară spiritului de expansiune și de devotament, cum este cel al creștinismului. Noi nu suntem de părerea aceloră, cari visează ștergerea naționalităților, părăsirea frontierelor dintre rase și regate, nivelarea între obiceiurile și amănuntele existenței popoarelor diferite. Aceasta nu-i mai realizabil, decât dacă faci toate fisionomiile uniforme, toate in-

teligențele și toate gusturile identice. Dumnezeu este cel-ce a creat deosebirile naționale; Creatorul e cel care a împărțit fie-cărui popor datoria și destinul său, din aceste diversități. El știe să dea naștere armoniei; de altă parte, noi nu împărțim opinia aceloră, cari duc principiul de naționalitate până la separarea absolută între popoare, până la disprețul și ura împotriva a tot ce aparține unei naționalități deosebite; a judeca în chipul acesta însemnă a nu cunoaște identitatea de origine a omenirii; însemnă a lucra împotriva spiritului lui Isus Cristos, care a descoperit învățătura sa pentru toți oamenii, ori cari ar fi moravurile lor și țările lor; ar însemna să te asociezi la prejudițiile Evreilor, cari ar fi voit să închiză porțile creștinismului dinaintea păgânilor. Există ceva, ce dominează diversitățile naționale, ce le aduce la unitate, anume: unirea în credință, în învățătura revelată, în dragostea creștină, ce și-o datorează reciproc, în aceleași mijloace de mântuire, aceeaș familie și aceeaș patrie spirituală, care este biserica lui Isus Cristos, ai cărei membrii sunt ei toți, conform acestor cuvinte ale sfântului Pavel: «Iar acum lăpădați-le și voi acestea toate: mânia, iușime, răutatea, hula, cuvântul de rușine din gura voastră. Nu graiți mincună unul către altul, desbrăcându-vă de omul cel vechiu dimpreună cu faptele lui; și îmbrăcându-vă întru cel nou, care se înnoește spre cunoștință după chipul celui ce l-au zidit pre el; Unde nu este Elîn și ludeu, tăiere împrejur și netăiere îm-

prejur, Varvar, Schit, rob și slobod, ci toate și întru toți Cristos». (Colos., III, 8—11).

Dacă biserica armeană n'a resistat din destul simțemintelor înguste, care au produs despărțirea ei, biserica grecească, la rândul ei, n'a făcut totul spre a împiedeca acest funest rezultat. Mai puternică decât sora ei din Armenia, ea n'a sprijinit-o în zilele de restriște. Fiind în posesia adevăratelor decisiuni ale sinodului din Chalcedon, având și lămuririle învățătorilor ei doctori, ea a întreprins să le facă să ajungă în Armenia, să mijlocească cu blândețe să fie primite, să suporte cu indulgență și răbdare neînțelegerile. Dacă ea ar fi întins cu bunătețe și cu dragoste brațele bisericii armenie, e probabil, că nenorocita despărțire nu s'ar fi întâmplat.

Spre a faptui apropierea, ar trebui ca din ambele părți să se meargă înainte; ar trebui să se incline reciproc spre a ajunge la un punct de contact: liniile, care tind să formeze un unghiu, sunt singurele, care se întâlnesc; liniile paralele nu se întâlnesc nici odată.

— II. *Incerările de unire, pacea subscrisă, la a. 1179.* — Aducerea aminte de vremea fericită, când unirea domnise între biserica armeană și biserica grecească, și prin ea unirea cu biserica universală; dorința, ce o simțea de a se mângăia și de a se întări, cum zice apostolul, în credința comună (Rom. I, 12), mâna aceasta ramură a bisericii lui Cristos să înnoiască legăturile, pe care neînțelegeri regretabile

cruri sinonime. Cere regularea raporturilor în sudul monarhiei. Ce să se întâmple cu Bosnia-Herțegovina, Croația și Dalmația? Ungurii zic, că Croația e autonomă. Da, într-o atitudine, că poate pune dare pe câini! Slavii de sud vreau să fie toți uniți, slovenii, croații și sârbii, sub sceptrul dinastiei habsburgice!

Deputatul *Hauser* crede, că atunci, când jur împrejur arde focul războiului, nu poate fi stăns focul pe calea, că se aprinde și casa, că deputații se combat și se injură reciproc. Datorința senatului e acum să muncească și partidul din care face parte (social-creștin) e gata să pună la o parte toate pretensiunile sale până la alte vremi.

Deputatul *Romanciuc* cere unirea ucraienilor din Galiția de ost cu cei din Bucovina de nordost, pentru a forma împreună o țară și la o eventuală nouă formare a monarhiei întregi, anexarea rutenilor din Ungaria la această țară.

Deputatul bucovinean *cavalier de Oniciu* constată că Român, că pentru unirea întregului popor românesc, în cadrele monarhiei austro-ungare, sunt date toate premisele. Tărâniștea din regatul român, care formează 90% din populația țării românești, condamnă regimul de mai înainte, care a ruinat-o economic, și se dorește sub sceptrul austro-ungar. Dorința aceasta e a tuturor românilor, adevărată să fie uniți sub un singur domnitor. Să se dea posibilitatea, ca cei din România să proclame încă acum, înainte de încheierea păcii, de rege al României pe împăratul Austriei. Românii sunt de altcund în mod necondiționat credincioși austro-ungari. (Aprobări).

Deputatul *Tobolca* crede, că monarhia trebuie să renunțe la dualism și la centralism și să se organizeze de nou, pe temeiul liberei dezvoltări a tuturor popoarelor.

Deputatul *Dr. Redlich* crede, că aceea ce doresc popoarele, li se poate da și pe lângă actuala formațiune de stat, așa, că deși nu primesc tot, să se simtă totuși bine.

Discuția se continuă în ședința următoare din 13 Iunie.

Conferența dela Stockholm.

Raportorul din Stockholm al ziarului *Berliner Tageblatt* a avut o convorbire cu ministrul danez *Stauning*, care participă la conferința din Stockholm ca delegat socialist.

Din convorbirea avută dăm următoarele interesante părți:

Raportorul a întrebat:

«Ce efect are faptul, că America își descopere scopurile războiului?»

Ministrul *Stauning* a răspuns:

«America zadarnic își publică scopurile, ce le urmărește prin război. Căci războiul Americii nu este alt ceva, decât o luptă a capitalismului, care întârzie în loc să grăbească încheierea păcii».

«Cum judecați înăurirea revoluției rusești?»

«Despotismul țarului este înlocuit prin o stăpânire democratică, care însă este hotărâtă să observe contractele și alianțele încheiate de țarism și care voiește să meargă cu antanta până la sfârșitul războiului».

«Zilnic sosesc știri din Rusia, că situația se încurcă tot mai mult, și că o nouă

răsturnare se apropie. Știți d-voastră ceva despre aceasta?»

«Despre stările interne ale Rusiei nu știu nimic. Atâta e sigur, că revoluția pe zi ce merge apucă o direcție tot mai pronunțată spre stânga; guvernul însă știe să trateze diplomatic cu poporul. Când și când aduce poporului câte o jertfă, în scop să-i abată atențiunea în altă parte. Astfel de jertfă este și căderea lui Miliucov; și mă tem, că guvernul provizor va trebui să mai aducă și alte jertfe de felul acesta. Eu consider totuși căderea lui Miliucov ca o victorie câștigată de proletariat».

«Credeți d-voastră, că guvernul provizor are să facă pace separată?»

«Nu cred. Posibilitatea unei păci separate este dată numai atunci, când guvernul provizor va fi răsturnat și proletariatul va trimite îndată delegați de pace în Germania».

«Ce nădejdi aveți despre conferința din Stockholm?»

«Conferința nu va putea să creeze pacea, dar va ușura calea spre pace. Trăim într'un timp, când un guvern poate să calce drumul, care îl arată o conferință a socialiștilor. Scopul nostru, în conferința de acum, este să restabilim internaționala. Tanta conferinței mai este să pregătim o stavilă împotriva capitalismului și a militarismului».

Războiul.

La frontul răsăritean, în Galiția, focul de artilerie rusec a fost mai puternic pe unele locuri, ca mai înainte. La frontul italian s'au desvoltat lupte mari în valea Sugana. Incercările de înaintare ale dușmanului au fost zădărnice. În sectorul Adamello dușmanul a ocupat o poziție din ale noastre. Lupte mari se dau la frontul dela apus, unde englezii atacă neîntrerupt, cu puteri mari și reînnoite. Pe unele locuri le-a succes să înainteze până la a doua linie de apărare germană, dar prin o energică contraofensivă au fost siliți să se retragă. Atacă ziua și noaptea și trupele franceze, fără a schimba însă situația pe câmpul de război, în urma apărării energice și cu succes a germanilor. Din Macedonia nu ni se comunică nimic deosebit, iar în Asia e acum liniște, în urma căldurilor mari de pe acolo.

NOUTAȚI.

Avansare. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru *Carol*, a înaintat la rang de colonel pe contele *Stefan Tisza*, fost ministru prezident, până acum cu rang de maior în rezervă, și apoi la rang de căpitan pe contele *Moritz Eszterházy*, actualul nostru ministru prezident, care avea până acum rangul de locotinent în rezervă.

Moga de Broczkó. Maiestatea Sa Împăratul și Regele *Carol*, a conferit domnului *Victor Moga*, colonel în regimentul de infanterie numărul 50, predicatul „de Broczkó,” pentru sine și pentru urmașii săi, pe lângă scutire de taxă și pe lângă recunoașterea vechii nobilimi ungare a familiei sale.

Episcopul Gherlei. Vineri după amiază orele 3 a depus noul episcop greco-catolic al Gherlei, *Dr. Iuliu Hossu*, jurământul de fidelitate în mâinile Maiestății Sale, Regelui *Carol*, în palatul regal din Buda. Formula jurământului a eștit-o contele *Apponyi Albert*, noul ministru de culte și instrucțiune al țării.

Renunțarea la tron a regelui Greciei. Cercurile pontice ale Berlinului află, că era naturală renunțarea la tron a regelui Constantin, după o rezistență atât de îndelungată. Cercurile berlineze cred, că antanta nici acum nu va izbuti să silească Grecia de a lua parte activă în formațiunea evenimentelor europene. Presa Germaniei tălmăcește în lungi articole meritele mari istorice ale regelui grecesc Constantin, a cărui cădere o pregătea de mult generalul Sarrail.

Partidul republican în Italia. După lupta a zece-a dela Isonzo, italienii sunt tot mai nemulțumiți cu forma de guvernare monarhistă a țării lor. Spiritul republican se răspândește atât în centrele mari, cât și în comunele depărtate de orașele industriale. Socialiștii revoluționari italieni desvoltă o lucrare febrilă, în scop de a înlătura familia domnitoare actuală și a proclama republica, după exemplul dat de Rusia.

„Drepturile soldaților.” Un ordin de zi, dat de noul ministru de război al Rusiei *Kerenski*, stabilește „drepturile soldaților” ruși. „Fiecare militar, zice ordinul, are drept de a purta haine civile, când nu este în serviciu. Uniforma este obligatorie numai pentru membrii armatei operaive.” Despre salutul militar se dispun următoarele: „Salutul se desființează atât pentru militari singuratici, cât și pentru detașamente. Dar are drept ori și care să se salute unul pe altul reciproc.”

Starea sămănăturilor din România. Din Berlin se comunica: Pământul sămănat, de pe teritoriul de sub administrația militară în România, avea în anii din urmă ai păcii o îndindere de 2.7 milioane hectare; în anul curent, deși este război, cuprinde 2.66 milioane hectare, diferența va să zică nu-i însemnată. S'a sămănat grâu și cucuruz pe câte 1.7 milioane hectare; pe celelalte s'au sămănat uleișoare și păstăioase. Starea lor este aproape pretutindeni mulțumitoare.

Promovare interesantă. Gazetele clujene scriu, că la facultatea filozofică a universității d'acolo s'a promovat la gradul de doctor o călugăriță profesoară, cu numele *Aurelia Gyöngyösy*. Este cea dintâi promovare de acest fel în Ungaria.

Destituții. Se anunță dela Chiev, că au fost destituiți peste o sută de generali ruși, pentru motivul că au participat la mișcarea antirevoluționară.

de prejudicii. Elocința lui Teodor, rudenie a *Catolicosului*, triumfă asupra neînțelegerii și asupra încăpăținării; sinodul al patrulea general fu acceptat, și unirea cu întâiul patriarh al răsăritului restabilită.

Din nenorocire, rămase un sămbure de discorde, pe care se sili să-l aște un anumit Ioan, protopresbiter, cassar al bisericii patriarhale din Armenia. Acest om starui, cu toată hotărârea ce s'a luat, în vechea ură împotriva bisericii grecești. Condamnat de către sinod, el jură ca-și va răbuna. El era înzestrat cu un spirit fin, cu un caracter întreprinzător; știa să exploateze paumele și prejudiciile. El ajunse să-și formeze un partid destul de puternic pentru a răsturna din scaunul arhiepiscopiei pe succesorul lui *Ezdras*, pe catolicosul *Nerses*, prieten al unirii și al păcii. El îi ocupa locul!

1) Hist. Clem. Galan., p. 247—249.

2) Biblioth. mar. patr. t. XII. p. 816. Istoriei nu sunt de acord cu privire la numele orașului, în care s'a ținut sinodul. Unii îl numesc *Karine*, alții *Theodosiopol*. Aceasta deosebire poate fi explicată, dacă admitem, că întâlnirea împăratului cu *Catolicosul* a avut loc la *Karine*; și că tot acolo a fost hotărâtă ideea sinodului, dar însuși sinodul s'a ținut la *Theodosiopol*, oraș vecin.

(Va urma).

Portul dela Corint. Din Atena se vestește, că trupele antantei au ocupat portul și istmul dela Corint. Armata Greciei n'a opus nici o rezistență.

Copii din Germania la noi. Consiliul comunal din orașul *Lipsca* a răspuns magistratului nostru sibian, că primește cu vie mulțumire ofertul familiilor sibiene de-a adăposti gratuit, două luni de zile, câțiva școlari din orașul *Lipsca*. Faptul acesta, zice numitul consiliu comunal, va contribui și mai mult la întărirea raporturilor de simpatie dintre popoarele aliate în luptă comună. — Copiii dela *Lipsca* vor sosi la Sibiu în 29 Iunie.

† **Gavril Scridon**, profesor gimnazial în penziune, a încetat din viață în *Năseud*, în 30 Mai, în etate de 67 ani și a fost înmormântat Vineri, în 1 Iunie 1917, în cimiterul gr. cat. român din *Năseud*. Odihnească în pace!

† **Ioan Nicola**, Paroh ort. român în *Albac-Arada*, după scurte dar grele suferințe, împărtășit cu sfintele Taine, a încetat din viață Duminică în 28 Mai st. v. (10 Iunie st. n.) 1917, la 6 ore p. m. în al 63-lea an al etății și în al 37-lea an al fericitei sale căsătorii și preoții. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre vecinica odihnă Miercuri în 31 Mai st. v. (13 Iunie st. n.) 1917 la 2 ore p. m. în cimiterul bisericii ort. rom. din *Albac-Arada*. Fie-i somnul lin, țărâna ușoară și memoria în vece neuitată!

† **Dumitru Baican**, fost notar penzionat, cassier al institutului de credit și economii „*Coroana*” din *Bistrița*, a decedat în 12 Iunie 1917, la 10 ore seara, în etate de 67 ani. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre vecinica odihnă în 15 Iunie 1917, la 3 ore d. a. în cimiterul gr.-cat. din *Bistrița*. În vece amintirea lui!

Imprumutul de război. La cassa de păstrare (reunune) din *Săliște* s'au făcut subscrieri la al șaselea imprumut de război în sumă de 256,450 coroane. La toate cele șase imprumuturi de război ale statului, numitul institut de bani a adunat subscrieri pentru suma de 1,774,750 coroane, din care sumă a subscris institutul însuși, pentru portofoliul propriu, suma de 400,000 coroane.

O nouă piesă teatrală. Cunoscutul scriitor dramatic, *Henri Bernstein*, a scris o nouă piesă, reprezentată cu succes zilele acestea în teatrul parisiian *Comedie Française*. Sub titlul *L'Elevation* (Înălțarea), noua piesă se deosebește mult de lucrările de până acum ale autorului. Tratează un subiect din război în culorile cele mai înălțătoare. Prima reprezentare s'a dat, cum anunță ziarele franceze, în beneficiul Crucii Roșii Române.

Coroane eterne. Domnul *Nicolae Bența*, funcționar de bancă penzionat, în loc de cunună peritoare pe cociugul socrului său *Gregoriu de Popp*, fost procuror de tabă penz., decedat în Apoldul mare, a binevoit a dăruia 10 cor. la „*Legatul Liviu Albini pentru ajutorarea copilor săraci din Out*, aplicați la meserii,” iar domnul *Demetriu Ivan*, învâțător în Apoldul mare, dăruiește în amintirea rudeniei sale *Nelu Stroia*, cor. 2-20 la „*Legatul Nelu Stroia pentru ajutorarea copilor săraci din Sibiu cetate aplicați la meserii.*” Pentru prinos aduce sincere mulțumiri: *Vic. Todășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

La așezământul umanitar numit Reuniunea română de înmormântare din Sibiu au fost primiți următorii membri noi: *Cristina Triteanu*, *Elisabeta Poponea n. Aron*, soție de conducător de tipografie, *Carol Kovats*, restaurator și soția sa *Iohana n. Schneider*, *Constantin Roșca*, cursor consist. și soția sa *Eva n. Avrigeanu*, *Enea Hodog*, profesor penz. și soția sa *Zotti n. Secula*, toți din Sibiu; *Maria Blot n. Frățicu*, soție de econom (Hașag), *Rahila Crețu n. Veliciu*, soție de econ. și *Maria N. Tonciu n. Voina*, văduvă de econ. (*Ozna Sibiu*). Totodată Reuniunea a plătit ajutorul staționar moștenitorilor răposatului *Gregoriu de Popp*, fost procuror de tabă penz. (*Apoldul mare*), cu cari numărul membrilor decedați a ajuns la 311. Membri noi, cu taxa de 2 cor. pentru înscriere și cu câte 60 bani după cazurile de moarte ce se vor întâmpla între membri, se primesc la prezidentul Reuniunii *Vic. Todășianu*, în cancelaria oficiului de cassă consistorial.

Teatru german. Opereta nouă „*Der Wellenbumler*”, dată cu bun succes Sâmbătă și Duminică, se va da și mâine, Miercuri. Eri s'a dat comedia „*Zwei Wappen*”, iar astăzi, Marți, se dă de nou plăcuta piesă cu cântece „*Das Dreimäderlhaus*”.

le rupseseră. Noi găsim în istorie mai multe încercări făcute spre a ajunge acest scop; încercări mai mult sau mai puțin fericite, și care n'au fost până astăzi încoronate de un deplin succes.

Afară de sinoadele, de care am făcut amintire, Armenii au ținut mai multe altele, cu scopul de a se lămuri asupra valorii și asupra învățăturii sinodului general din Chalcedon, aceasta piatră de poticnire, de care totdeauna s'a spart unirea. Așa ei s'au întrunit în anul 629 în sinod, în cetatea *Karine*. Împăratul grec *Heracleie*, în decursul unei călătorii, pe care o făcu în Orient, fu cel care angajă pe Armeni să țină aceasta adunare. Acest principe nădăjduia, că unirea, în ce privește doctrina, îi va fi de un mare ajutor în mijlocul pericolilor, ce amenințau imperiul său în extremul Orient. Afară de acest motiv politic, *Heracleie* era condus și de simțăminte sale religioase. El încă suferia din cauza unei desbinări, care a fost pentru Armenia un izvor de desbinări și de disordini morale.

Proiectul împăratului fu puternic sprijinit de către *Catolicosul Ezdras*, care merse la *Karine*, însoțit de mai mulți episcopi și teologi. Acolo întâiul episcop al Armeniei avu o convorbire cu împăratul, care îl angajă să adevaze la sinodul al patrulea general. Acuzația de atâtea-ori ridicată și tot de atâtea-ori combătută împotriva acestei sfinte adunări a fost din nou discutată. Armenii pretindeau, că sinodul din Chalcedon căzuse în învățătura

greșită a lui Nestorie, care făcea din cele două naturi două ființe deosebite în persoana lui *Isus Cristos*.

Se știe, că împărații bizantini cultivau studiul teologiei; putem zice chiar, că ei se amestecau prea mult într'ale teologiei, și că ar fi făcut mult mai bine să-și iacă coroana respectată, decât să uzurpeze bonetul de doctor.

În împrejurarea, pe care tocmai o semnalăm, studiile teologice ale împăratului *Heracleie* îl slujiră bine. El expuse în scris înaintea *Catolicosului Armeniei* învățătura sinodului din Chalcedon cu o limpezime și o precizie vrednice de un adevărat teolog. «Ține, îi zise, citește și cercetează. Dacă imi vei dovedi, că e ceva într'aceasta contrar învățăturii celei sănătoase, atunci iau asupra-mi să convertesc pe toți Grecii la mărturisirea voastră. În cazul contrar, voi sunteți datori să aveți aceeași credință ca și noi (l). Nu putea vorbi cineva cu mai multă dreptate. *Catolicosul* ceti scrierea împăratului, și mărturisind, că învățătura expusă era exactă. Lucrul cel mai greu era să aduci la aceasta opinie pe episcopii și poporul Armeniei.

Armeanul este un conservator îndârjit; ceasta-i însușirea și scăderea tuturor popoarelor orientale. Desbaterile sinodului din *Theodosiopol* (2), la care asistară notabilitățile laice, împreună cu episcopii, au fost foarte furtunoase: sinodul din Chalcedon se purta ca o fantomă plină de spaimă pe dinaintea ochilor stăpâniți

Nr. 424/1916.

(182/1916) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din Orminda se scrie concurs cu termen de 20 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salariul se plătește de la comuna bisericească — 1000 Coroane — și adică 920 cor. din repartitie și 80 cor. competențe cantonale, iar restul de la stat.

2. Cărtir și grădini în natură.

3. Trei stânci de lemn, din cari este a se încălzi și sala de învățământ.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta la biserică într-o Duminică sau sâmbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti.

Cel ales va avea datorința a conduce o strană în biserică de la începutul utreniei.

Dintre competenți va fi preferit acela, care va fi în stare a conduce corul deja existent.

Brad, la 17 August 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Zarandului în conțelegere cu Comitetul parohial.

Vasiliu Damian m. p.
protopresbiter.

Nr. 121/1917 prot.

(95) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de Clasa a III-a Galomfalaul-mare, cu fiile: Andrașfalaul-unguresc, Betlenfalaul, Bitfalaul, Galomfalaul mic. Odorheul-săcuesc și Rugonfalaul, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concurenții cu deplina cunoștință a limbii maghiare, să-și înainteze cererile înscrise cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul deschis, și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul. (§. 33 din Regulament).

Este de observat, că alesul dacă va avea VIII. cl. gim. va beneficia de întregirea maximală de la stat.

Sighișoara, 26 Martie 1917.

Oăciul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Sighișoara.

Dimitrie Moldovanu,
protopop.

Nr. 211/1917.

(83) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea la al II-lea post de învățător la școala confesională gr.-or. română din Părau protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: Salariul fundamental 1200 Cor. din care 500 Cor. de la comuna bisericească, iar 700 Cor. întregire de la stat.

Cel ales este obligat a conduce Duminică și sâmbătoare copiii la biserică și a cânta cu ei. Preferenți vor fi cei destoinici în muzica instrumentală.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și aștearnă în termenul hotărât cererile înscrise conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, și a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Făgăraș, 13/26 Martie 1917.

Oficiul protopresbiterial al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolau Borzea,
protopresb.

De vânzare

Un cal de șase ani, dimpreună cu un căruț, două «zițuri» și un ham, toate la olaltă **Coroane 2800!!!**

: : Doritorii să se adreseze la : :

3—3 (84) **Ioan Câmpian,**
Nagyszeben — Kästnergasse Nr. 3.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 283/1917.

(86) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Sănmihaiu (Alsó-zentmihály) cu filia Săntmihaiu superior (Felsőzentmihály) din protopresbiteratul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea veniturilor de la stat.

Cererile concursuale înscrise în ordine se vor trimite, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial, având concurenții a se prezenta — cu autorizarea subscrisului — în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a cânta, predica și celebra.

Turda, 18 Aprilie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășianu,
protopresbiter.

Szab. v. vármegye alispánjától.

Sz. 5600/917.

(95) 1—1

Árlejtési hirdetés.

Szab. v. vármegye székház hivatalos helyiségeinek fűtésére 1917/18 évre szükséges (240) Kettőszáznegyven ü. köbméter nem usztatott száraz kemény tűzifas zárlításának biztosítása céljából 1917. évi július hó 10-én (Kedd) d. e. 10 órakor írásbeli ajánlattal egybekötött versenytárgyalás fog tartatni.

Közelebbi adatok Szab. v. vármegye hivatalos lapjának 25. számában közzétett hirdetésnyéből, valamint a várm. alispáni hivatalból felfektetett «árlejtési feltételek»-ből meg tudhatók.

Nagyszeben, 1917. évi június hó 14-én.

Fabritius s. k.
alispán.

S'au pierdut două vaci

de 7—8 ani, de culoare: una albă, cealaltă roșietică. Cine știe ceva de ele, e rugat — în schimbul unei bune remunerațiuni — a înștiința pe subsemnatul proprietar

1—2 (94)

Mandi Marcus

Sibiu, Str. Monerus Nr. 11.

A apărut și se află de vânzare la : : : : Librăria Arhidiecezană : : : :

„Biblioteca Băncilor Române”
Nr. 21—22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematicul „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

B. Ruiz Amado:

Secretul succesului

converbirii teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Perioada fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prieteni. Cavalierism și Donchizotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statistica. Împărțirea a să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplar broșat (280 pagini format 8°) cu **2-20 coroane**.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36

Mângâiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu-Nagyszeben**.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Săluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) — 60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribeगी, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca — 50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voiesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu — 60

Nr. 4. Ioan Lupean: Buceavă n'a învățat și umblă la lasurat, sau Vlăduțul mamei — 40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale — 60

Se pot procura de la **Librăria arhidiecezană, Sibiu**.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciune sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciune sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coare roșie și vânată cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu ramburs, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă, pusă la dispoziție pentru trebuințele sufletului ale oricărui creștin, și care dă la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciune sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeu” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Eftrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminăcătura ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminăcătura; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în coare roșie, cu **60 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut și se află de vânzare în **Librăria arhidiecezană**:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Subsemnata firmă,
reprezentantă a fabricilor:

**Hofherr-Schrantz și
Clayton-Schuttleworth,**

are în depozit: Mașini de cosit,

greble și întorcătoare de fân, coase „Împăratul Wilhelm” cu

Garantie pentru fiecare bucată!

: : : : Părți singuratic pentru mașini : : : :

== Toate articolele tehnice trebuincioase. ==

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.